

EUROPOS KAIMO PARLAMENTAS

Venhorst deklaracija

25 dalyviai iš skirtingų Europos šalių susitiko 3-iajame Europos kaimo parlamente, kuris vyko 2017 m. spalio 18-21 dienomis Venhorst miestelyje, vakarų Brabant provincijoje Nyderlanduose.

Renginį globojo Europos tarybos generalinis sekretorius. Renginyje dalyvavo Europos sąjungos institucijų, Nacionalinių valdymo institucijų, taip pat įvairių nevyriausybinų ir kitų pilietinių iniciatyvų organizacijų atstovai.

Esame dėkingi už Venhorsto piliečių svetingumą. Už dideles pastangas ir paramą dėkojame Vereniging Kleine Kernen Noord Brabant (VKKNB), Šiaurės Brabanto valdžios institucijoms ir organizacijoms bei Landelijke Vereniging voor Kleine Kernen (LVKK) bei Nyderlandų vyriausybei.

3-iojo Europos kaimo parlamento metu aptarėme kaimo vietovių poreikius ir parengėme patarimus, kaip užtikrinti visų kaimo bendruomenių gerovę visoje Europoje.

Mes sutelkėme dėmesį į kaimo bendruomenių pajėgumus ir energiją imtis iniciatyvų ir organizuoti išvykas ir seminarus šiomis pagrindinėmis temomis:

- kurti ateities bendruomenes;
- optimizuoti bendruomenės infrastruktūrą ir paslaugas;
- plėtoti bendruomenės ekonominę bazę, kartu priimti sprendimus ir skatinti žmones įsijungti į bendruomenių veiklą.

Mes visiškai pripažinome situaciją ir esminius iššūkius, su kuriais susiduria Europa šiomis dienomis: spartus skaitmeninimo ir automatizavimo paplitimas, gyventojų judėjimas iš neturtingų į turtingus regionus, iš kaimo vietovių į miestus. Pabėgėlių srautas į Europą, tolesnis biologinės įvairovės nykimas, klimato kaita ir jo poveikis daugeliui Europos regionų. Kaimo bendruomenės gali ir nori prisidėti prie problemų sprendimo ir iššūkių įgyvendinimo.

Remdamiesi Nacionalinių kaimo parlamentų ir kitų Europos ir nacionalinių partnerių per pastaruosius dvejus metus organizuotų renginių rezultatais, diskusijos 3-iajame Europos kaimo parlamente Venhorste prasidėjo raginiu piliečiams ir viešosios politikos formuotojams remti kaimo vietovių gyvybingumą ir užtikrinti, kad bendra politika ir įvairios programos būtų skirtos apsaugoti Europos kaimus. Be to, mes raginame piliečius ir politikos formuotojus kurti tvarias kaimo bendruomenes šiais būdais:

Infrastruktūra, paslaugos ir susietumas.

Daugelio kaimo vietovių socialinei ir ekonominei gerovei gresia pavojus dėl infrastruktūros ir pagrindinių paslaugų, tokių kaip visuomeninis transportas, sveikata ir švietimas, stokos. Kviečiame pagrindinių paslaugų teikėjus, kaimo bendruomenes ir valdžios institucijas palaikyti ir plėtoti paslaugas bei modernią infrastruktūrą kaimo vietovėse; arba (jei tai neįmanoma) kuo daugiau dirbti su kaimo bendruomenėmis, kad surasti naujoviškus ir modernius sprendimo būdus. Norint užtikrinti tokių sprendimų tvarumą, reikia plėtoti naujus verslo modelius. Šie modeliai turėtų būti kuriami bendruomenių pagrindu, turintys ekonominės naudos kaimo bendruomenėms ir bendram kaimo tvarumui. Viešosios politikos formuotojai turi atlikti svarbų vaidmenį palengvinant ir finansuojant veiklą skaitmeninimą, kokybiško interneto tiekimą, atsinaujinančios energijos tiekimą ir ekosistemų funkcijų tobulinimą, taip pažangių transporto sprendimų kūrimą. Remti sinerginę kaimo ir miesto santykių plėtrą. Jie turėtų priimti įstatymus, kad bendruomenėms būtų suteikta teisė rūpintis savo patogumais kaime, pavyzdžiui, pasinaudojant teise ginčytis ir siūlyti. Europos kaimo parlamentas gali atlikti tam tikrą vaidmenį, surenkant gerąją pilietinių iniciatyvų praktiką šioje srityje.

Kova su skurdu ir socialine atskirtimi.

Daugelis kaimo bendruomenių pasižymi abipusės rūpybos ir pagalbos dvasia. Vis dėlto socialinę nelygybę galima pastebėti visur, kur žmonės kenčia nuo mažų pajamų, paslaugų stygiaus ar diskriminacijos. Kaimo bendruomenės turėtų imtis iniciatyvos teikiant globos paslaugas tiems, kuriems jų reikia labiausiai. Kaimo bendruomenės turėtų primygtinai reikalauti, kad Nacionalinės ir Vietos valdžios institucijos užtikrintų socialinę įtrauktį ir suteiktų įvairiapusę pagalbą pagyvenusiems žmonėms, ligoniams ir kitiems asmenims, kuriems reikalinga visuomenės pagalba ir priežiūra.

Vietos ekonomikos stiprinimas.

Energingos kaimo bendruomenės reikalauja tvirto ekonominio pagrindo klestėti. Mažieji ir šeimos ūkiai dažnai yra vietos ekonomikos pagrindas ir turėtų būti plačiai remiami. Daugelis kaimo vietovių susiduria su tradicinių pramonės šakų nuosmukiu, automatizavimo ar net uždarymo ir verslo perkėlimo grėsme. Yra daug perspektyvių pavyzdžių, kai kaimo bendruomenėms pavyko sukurti naują "protingą" ekonomiką, pagrįstą jų perspektyviomis vietovėmis ir svarbiausiais ekonomikos sektoriais. Mes raginame Nacionalinės ir Europos politikos formuotojus palaikyti tokius eksperimentus. Turėtų būti siekiama skatinti regioninės ekonomikos struktūros stiprinimą, atsižvelgiant į svarbų MVĮ ir kooperatyvų vaidmenį, taip pat bendrą klimato kaitos atsparumo vystymo viziją. Tokia programa atitinka ES požiūrį ir veiksmus nukreiptus į pažangių kaimų kūrimą.

Sutikti ir pasveikinti naujus žmones bendruomenėje.

Kaimo bendruomenės turi būti gerai pasirengusios priimti žmones, kurie atvyksta į Europą kaip pabėgėliai ar ekonominiai migrantai. Kai kuriose šalyse jau galime rasti gerų pavyzdžių, kaip tai atlikti, tačiau „naujokų“ priėmimas ir integravimas nėra lengvas. Europos kaimo parlamento tinklas turėtų remti šioje srityje dirbančių asmenų praktinės patirties mainus. Kartu mes galėtume sukurti internetinį gerosios praktikos priemonių rinkinį, kuris padėtų vietos bendruomenėms ir kitoms iniciatyvoms.

Jaunimas.

Jaunimas yra labai svarbus kaimo vietovių ateičiai, sėkmingai ir tvariai plėtrai. Jų teisės yra saugomos pagal Jungtinių Tautų konvenciją. Mes turime skirti labai didelį dėmesį, kad sudaryti palankias sąlygas jauniems žmonėms kurti visavertį ir gerą gyvenimą kaime. Tai apima pakankamas ir įvairias paslaugas, atitinkančias jaunų žmonių poreikius, taip pat įtraukiant jaunimą į sprendimų priėmimą ir kaimo vietovių plėtrą. Raginame vyriausybes, valdžios institucijas ir vietos veiklos grupes užtikrinti, kad jauni žmonės galėtų dalyvauti finansuojamose programose. Mes prašome Europos kaimo parlamento partnerių savo veiklas ir veiksmus susieti su kaimo jaunimo iniciatyvomis ir, jei įmanoma, juos remti, pavyzdžiui, įtraukiant jaunimą į bendruomenės veiklą, remiant tarptautinius mainus tarp jaunų žmonių įvairiose Europos šalyse, be kita ko, rengiant susitikimus, tokius kaip neseniai įvykęs pirmasis Europos kaimo jaunimo Parlamentas.

Bottom-up vietoje pagrįsta plėtra.

Europos kaimo parlamentas Venhorst parodė kaimo gyventojų entuziazmą kurti savo bendruomenes ir plėtoti jų veiklas, taip pat kurti daugiafunkces iniciatyvas, skirtas kaimo vietovių gyvybingumui stiprinti. Kviečiame vyriausybes ir Europos institucijas:

- pripažinti vietos lygmens svarbą kuriant kūrybingas, atviras ir pritaikytas strategijas;
- investuoti į gebėjimų ugdymą ir paramą tiems piliečiams, kurie pasirengę įsitraukti ir skirti didelę dalį savo laisvo laiko bendruomenei;
- stiprinti daugiapakopę viešųjų, privačių ir pilietinės visuomenės veikėjų partnerystę ir aprūpinti šias partnerystes trūkstamais ryšiais tarp nacionaliniu, regioniniu ir vietos lygmeniu vykdomų iniciatyvų ir politinių veikėjų.
- kurti vietos išteklių („turto“) pridėtinę vertę: pirmenybę reikėtų teikti investicijoms, kurios didina bendruomenės žinias ir pajėgumus bei skatina tvarų strateginių išteklių, pvz., aukštos kokybės kraštovaizdžių, kultūros paveldo, plačiajuosčio ryšio, maisto produktų ir atliekų, naudojimą.

LEADER / bendruomenių inicijuotos vietos plėtros (CLLD) fondas.

Šie tikslai turėtų atsispindėti per Bendruomenių inicijuotos vietos plėtros (CLLD) fondą, remiantis

ilga patirtimi, įgyta taikant LEADER metodą. Manome, kad Europos Sąjunga turėtų įsteigti atskirą bendruomenių inicijuotos vietos plėtros būdu (CLLD) fondą, suderintą su Nacionalinėmis ar Regioninėmis programomis valstybėse narėse. Šis fondas turėtų gauti didelę visų Europos struktūrinių fondų investicijų dalį. Jos naudojimas turėtų būti skiriamas bendruomenių parengtų strategijų numatytiems tikslams įgyvendinti, be to, kas labai svarbu, šiuo atveju skirtingi ESI fondai nebūtų atskirti. Lėšos turėtų būti dislokuojamos decentralizuotai, pasitelkiant vietos partnerystę, kad vietos strategijos galėtų tenkinti vietos poreikius ir įgyvendintų iššūkius.

Kandidatuojančioms, stojančioms ir kaimyninėms šalims, kurios naudojasi (gauna paramą) ES sistema savo kaimo ekonomikos plėtrai, turėtų būti suteikta galimybė dalyvauti konsultacijose, susijusiose su nauja ES politika.

Ši deklaracija yra įkvepiančio susitikimo, kuriame visos Europos kaimo bendruomenių atstovai dalijasi geriausia praktika ir įgyta patirtimi, rezultatas. Mes raginame imtis ryžtingų tolesnių veiksmų ir tęsti kampaniją dėl tvarios kaimo ateities kūrimo, naudojantis mūsų Europos kaimo parlamento pasiekimais ir rezultatai. Šiai deklaracijai bus rengiamas papildomas dokumentas, kuriame pateikiami išsamūs pasiūlymai dėl šių svarbių temų plėtojimo ir sprendimo būdų ieškojimo.

Kviečiame Europos institucijas priimti šią deklaraciją kaip indėlį diskusijai dėl ES po 2020 m. Esame pasirengę prisidėti prie glaudesnių ryšių tarp vietos bendruomenių narių stiprinimo Europos sąjungos iškeltų tikslų įgyvendinimo.